

Elva dikter

MONICA AASPRONG

Dikter

Översättning till svenska från norska av Ida Linde, 2016

Umeå, 2016

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Urval av Erik Jonsson för det europeiska samarbetsprojektet Versopolis.

Detta häfte är ej till försäljning utan distribueras enbart genom Littfest – Umeås internationella litteraturfestival, samt inom projektet Versopolis.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Monica Aasprong

FORMGIVNING Johan Hammarström

TRYCKNING tryckning.nu | h:ström – Text & Kultur AB, Umeå, 2016.

Foto: Cecilia Järdenar / Cappelen Damm.

MONICA AASPRONG,

född 1969 i Kristiansund på norska västkusten, har publicerat en roman och tre diktsamlingar. Som en del av sitt författarskap jobbar hon även med installationer och ljud. Hennes senaste bok, *Sirkelsalme (til Betlehem /til Jerusalem)* har framförts som en ljudinstallation på Audiorama i Stockholm och som en konsert i samarbete med den norska kompositören Maja Solveig Kjelstrup Ratkje. Aasprong är utbildad på Konstfack och Kungliga Konsthögskolan i Stockholm, där hon nu också bor och arbetar som redaktör och översättare. Utdrag ur hennes dikter har översatts till tio olika språk. Här presenteras ett längre urval ur diktsamlingen *Et diktet barn* (2010).

SAKNAS INTE BÖRJAN AV DIKTEN HÄR??

*

no I tell the child
that's not how we should see it

no the child says: here we scream

*

SAKNAS INTE BÖRJAN AV DIKTEN HÄR??

*

nei sier jeg til barnet
det er ikke slik vi skal se det

nei sier barnet: her skriker man

*

jag diktade ett barn
det ger mig ingen ro

jag ser det bli buret
jag ser det bli buret

blodigt och fött

*

nej säger jag till barnet

det är inte så vi ska se på det

nej säger barnet: här skriker man

*

I shall tell you the fairy tale you're so fond of. That of the fire:

I met the fire in the forest
the fire saw me and looked
at me with blazing eyes
it came closer and closer
and the warmth warmed
from its arms yellow
its face red

it stops and asks:
will you come with me into the forest
come with me through the trees
through the grass
across the field, I'll go
under the earth, said the fire
with its mouth full of bark
and its voice full of flowers

and I joined it on its journey
walked beside it in the dark

I'll show the way, said the fire

*

Jeg skal fortelle deg det eventyret du liker så godt.
Det om ilden:

Jeg møtte ilden i skogen
ilden så meg og så på
meg med skinnende øyne
den kom nærmere og nærmere
og varmen varmet
fra armene gule
ansiktet rødt

den stopper og spør:
blir du med meg inn i skogen
bli med meg gjennom trærne
gjennom gresset
bortover marka, skal jeg
under jorda, sa ilden
med munnen full av bark
og stemmen full av blomster

og jeg slo følge med den videre
gikk ved siden av den i mørket

jeg viser vei, sa ilden

*

Jag ska berätta sagan som du tycker så mycket om.
Den om elden:

Jag träffade elden i skogen
elden såg mig och såg på
mig med strålände ögon
den kom närmre och närmre
och värmen värmdde
från armarna gula
ansiktet rött

den stannar och frågar:
följer du med mig in i skogen
följ mig genom träden
genom gräset
jag ska tvärsöver marken
under jorden, sa elden
med munnen full av bark
och rösten full av blommor

och jag slog följe med den
gick bredvid den i mörkret

jag visar vägen, sa elden

*

I give you tears that sprout
you shall use them
when someone forces themselves inside
then you shall let that crying sprout
let the crying dance on the very edge
like the bullets in a fountain

then I give you tears that sob
they come over you
when you least expect them
(and is difficult to stop)

I give you a brother to hate
(and you get the violence as a part of siblinghood)

jeg gir deg en gråt som spruter
den skal du bruke
når noen trenger seg inn
da skal du la denne gråten sprute ut
la tårene danse ytterst
som kulene i en fontene

så gir jeg deg en hikstegråt
den kommer over deg
når du minst venter det
(og er vanskelig å stoppe)

jeg gir deg en bror å hate
(og volden får du som en del av søskenskapet)

jag ger dig en sprutande gråt
den ska du använda
när någon tränger sig in
då ska du låta denna gråt spruta
låt tårarna dansa längst ut
som kulorna i en fontän

så ger jag dig en hulkande gråt
den kommer över dig
när du minst anar det
(och är svår att stoppa)

jag ger dig en bror att hata
(och våldet får du som en del av syskonskapet)

there's no room for you in the picture, I say
you must walk yourself, on your legs

I drag around the blood of all feet
that is why,
says the child

no, I say
that can't be right
it must be something else
a smaller
burden

det er ikke plass til deg i bildet, sier jeg
du må gå selv, på dine bein

jeg sleper rundt på alle føtters blod
det er derfor,
sier barnet

nei, sier jeg
det kan ikke stemme
det må være noe annet
mindre
du bærer

du rymms inte i bilden, säger jag
du får gå själv, på dina ben

jag släpar runt på alla fötters blod
det är därför,
säger barnet

nej, säger jag
det stämmer inte
det måste vara något annat
mindre
som du bär

perhaps a shattered hate
you can try to heal that

I see the child walk
with a bunch
on its back

the book lies open

you have stolen my bonds,
I scream at the child
they are my bonds you have there
not yours

*

kanskje et brustent hat
det kan du prøve å hele

jeg ser barnet gå
med en klase
på ryggen

boka ligger åpen

du har stjålet mine bånd,
skriker jeg til barnet
det er min bånd du har der
ikke dine

*

kanske ett brustet hat
det kan du försöka att hela

jag ser barnet gå
med en härva
på ryggen

boken ligger öppen

du har stulit mina band,
skriker jag till barnet
det är mina band du har där
inte dina

*

you receive a letter
which is so flat
that it's nearly
empty

so white
and flat
that it cuts
itself into you
unread

into your eye
tightens your throat
turns your stomach inside out

stop,
says the child

I don't want
this letter

yes, I say
it's already written

it's already on its way
into your eye

du får et brev
som er så flatt
at det nesten
er tomt

så hvitt
og flatt
at det skjærer
seg inn i deg
ulest

inn i øyet
tetter halsen
vrenger magen

stopp,
sier barnet

jeg vil ikke ha
dette brevet

jo, sier jeg
det er allerede skrevet
det er allerede på vei
inn i øyet

du får ett brev
som är så platt
att det nästan
är tomt

så vitt
och platt
att det skär
sig in i dig
oläst

in i ögat
tätar halsen
vrider magen

stopp,
säger barnet

jag vill inte ha
det här brevet

jo, säger jag
det är redan skrivet

det är redan på väg
in i ögat

the child:

I see a flock move across the sky it is birds and furred animals which have bitten and scratched each other until they have become one, a sort of cloud, all the bodies closely hooked together, to a large darkness of feathers and furs, claws and beaks. I don't know if they cling to each other out of fear or love, or if they bite and scratch each other out of hatred. Nothing is red. Everything is black. Black as fur. Berries

*

gas to the lamp, did you remember,
asks the child

and blood to the fur

you gave me a lamp of silver

no, an ocean, it was
an ocean

the column of the back in water

the nail's power
unfolds

hair

barnet sier:

jeg ser en flokk bevege seg over himmelen det er fugler og pelsdyr som har bitt og klore seg fast i hverandre så de blir til en slags sky, tett koblet sammen alle kroppene, til et stort mørke av fjær og pels, klør og nebb. Jeg vet ikke om de klamrer seg til hverandre av skrekk eller kjærlighet, eller om de biter og klorer hverandre av hat. Ingenting er rødt. Alt er svart. Svart som pels. Bær

*

gass til lampen, har du husket det,
spør barnet

og blod til pelsen

du ga meg en lampe av sølv

nei, et hav, var det vel
et hav
ryggens søyle i vann

neglens kraft
foldes ut

hår

barnet säger:

jag ser en flock röra sig över himlen det är fåglar och pälsdjur
som har bitit och klöst sig fast i varandra så att de har blivit ett
sorts moln, alla kropparna tätt sammankopplade, till ett stort
mörker av fjädrar och päls, klor och näbbar. Jag vet inte om de
klamrar sig fast vid varandra av skräck eller kärlek, eller om de
biter och klöser varandra av hat. Ingenting är rött. Svart som
päls. Bär

*

gas till lampan, kom du ihåg det,
frågar barnet

och blod till pälsen

du gav mig en lampa av silver

nej, ett hav var det väl
ett hav

ryggens pelare i vatten

nagelns kraft
viks ut

hår

the wounds and
the fur to the dog
glass to the bell jar
glass flax to
the pig flax in
the floor

it's not so easy,
I say,
to breed a face

*

sårene og
pelsen til hunden
glass til klokken
glass lin til
grisen lin i
gulvet

det er ikke så lett,
sier jeg,
å ale opp et ansikt

*

såren och

pålsen till hunden

glas till klockan

glas lin till

grisen lin i

golvet

det är inte så enkelt,
säger jag,
att föda upp ett ansikte

*

I shall eat you alive
I shall do that for you
if you will be my mother

if you're offering
living eyes

living ice ice in
the veins ice in the skull
fat whole ice-carcasses
alive

the light
of an eye dark
of a mouth blood
of a nose
lips

jeg skal spise deg levende
jeg skal gjøre det for deg
om du vil være min mor

om du byr på
levende øyne

levende is is i
årene is i skallen
spekk hele isskrotter
levende

øyets lys
munnens mørke
nesens blod
lepper

jag ska äta dig levande
jag ska göra det för din skull
om du vill vara min mamma

om du bjuder på
levande ögon

levande is is i
ådrorna is i skallbenet
spräck hela iskadaver
levande

ögats ljus
munnens mörker
näsans blod
läppar

I conjure up
the face mask

I carry it heavily
I strike it if
needs be, crush it
if I must

I have tools
to wipe out all
human features

I know the eye sockets
inside out

*

jeg maner fram
ansiktsmasken

jeg bærer den tungt
jeg hugger den til om
det trengs, knuser den
om det blir nødvendig

jeg har redskaper
til å utslette alle
menneskelige trekk

jeg kjenner øyehulene
ut og inn

*

jag manar fram
ansiktets mask

den är tung att bära

om det behövs hugger jag
till den, krossar den
om det blir nödvändigt

jag har redskap
för att utplåna alla
mänskliga drag

jag kan ögonhålorna
ut och in

*

the gaze is full of stamps

it shows where you have been

if there is a stamp you want to hide
then be shifty-eyed or sleep
with open or closed eyes

your gaze is stamped at all borders
every time you have crossed a border, I say
to the child, whether they are your own borders
or those of others

blikket er fylt av stempler

det viser hvor du har vært

om det er et stempel du vil skjule
så flakk med blikket eller sov
med åpne eller lukkede øyne

blikket stemples ved alle grenseoverganger
hver gang du har gått over en grense, sier
jeg til barnet, enten det er dine egne grenser
eller andres

blicken är full av stämplor

den visar var du har varit

om du vill dölja en stämpel
så flacka med blicken eller sov
med ögonen öppna eller stängda

blicken stämplas vid alla gränsövergångar
varje gång du gått över en gräns, säger jag
till barnet, oavsett om det är dina egna gränser
eller andras

you can frighten
others with the fear
in your eyes, I add

you laugh

that screwy laughter of yours
gets on my nerves

but you said I should
use the laughter-crying (that time
you gave me vocal cords as hard
as boards)

no, I say, you're wrong
you must be thinking of
the fountain-tears

but you said
that I should weep
with the laughter

that I should get a crying
that was a laughter

no I never said that

*

redselen i blikket kan du skremme
andre med, legger jeg til

du ler

den skullete latteren din
går meg på nervene

men du sa jo at jeg skulle
bruke lattergråten (den gangen
du ga meg stemmebånd harde
som plater)

nei, sier jeg, du tar feil
det må være fontenegråten
du tenker på

men du sa jo
at jeg skulle gråte
med latteren

at jeg skulle få en gråt
som var en latter

nei det har jeg aldri sagt

*

du kan skrämman andra med rädslan
i blicken, lägger jag till

du skrattar

ditt gälla skratt
går mig på nerverna

men du sa ju att jag skulle
använda skrattgråten (den gången
du gav mig stämband hårda
som skivor)

nej, säger jag, du tar fel
det måste vara fontängråten
du tänker på

men du sa ju
att jag skulle gråta
med skrattet

att jag skulle få en gråt
som var ett skratt

nej det har jag aldrig sagt

*

